

ГОДИНА X.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 13.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

Б Л А Г О.

Позоришна игра у једном чину.

Написао Франсоа Копе.

О С О Б Е:

Свештеник. — Јован. — Вероника.

(Наставак.)

Јован. Кажем ја: стари понац!

Свештеник. Жалосна игра, у пет чинова и у стиховима. Написао сам ја већ деветнаест њих, само нико не зна за њих, јер ни једне нису примили ти комендијашки, па ни „Лажног Смердија“, а то вам је ремек од позоришнога комада. Али сада ће баш ником поникнути. Ово ће бити по волтеровом начину. Злоћа један, тај Волтер, много нам је зла починио, ма опет је велик, трагичан таленат.

Јован. Дакле тражите себи јунака међу мојим дедовима?

Свештеник. Да, јер међу њима беше великих државника и ђенерала. Само још не знам, кога ћу за јунака.

Јован (показујући на бисту). Па узмите пријатеља Хенрику IV., који је верно војевао с њим двадесет година и који је, тако бар веле људи, свиснуо од жалости и страха, кад је чуо, да је умрвo добри краљ.

Свештеник. Узео бих. . . Ама како говори краљ! . . . Каже ли се високим стилем: гром и пакао? . . . Није хасне, морај се проћи тога.

Јован. Штета. . . Али потомак толиких отаца гладан је као курјак Сто је постављен, па нас мамп, ту је подне.

ДРУГА ПОЈАВА.

Вероника. (Улази са чинијом). А ту и чорба.

Јован. Ах!

Вероника. Драги чико!

Свештеник (загрљивши је). Здраво да си, дете моје.

Вероника. Данас сам сама себе надмашила. Ево, судите, господине Јоване! (Скине заклопац са чиније.)

Јован. Де, да видимо. Ох, ала је то слатко! Заиста, девојко, не може бити боље. (Јован и свештеник седну за сто и почну јести. И Вероника седне, али устаје сваки час, да их послужи.) Ви сте, Вероника, збиља наша мала вила, и откад сте ви овде, све је некако веселије. Ви осветљавате и оживљавате сву кућу.

Вероника. Није баш тако. Ја сам овде само закуница, као што је некад била краљица у Тријанону, и читам Флоријана, то је све.

Јован. О, не! Зато би се клонио прозаичне пастирке, каква је у мене, у које нема свака овца ружичаст трак о врату, а Флоријан би се овде у овим развалинама тужио, да му се оцаклија дими. Но ви нисте тако ветрањаста и плитки, ви сте мустра од добре домаћице, и ја, сирак, кога сте ви дугом задужили, хвалим бога, што вас је усуд довео амо.

Вероника. (За се). Ала ми срце бије, кад он тако говори!

Свештеник (Јовану). Мој је посао, што је дошла амо, и она ће вишеструко на-

платити наш дуг; видим добро, да ја већ нисам ни за што, а то ме гризе и не да ми сна. И нисам ни за што, ја сам само женијална глава.

Јован. Господиш-попо!

Свештеник. Али мојих деветнаест „сочиненија“! Она ће кад тад потрести Париз, и ви онда не ћете бити сиромашак као данас, јер вама завештавам целокупна дела своја.

Јован. (Служећи попу). До те сретне „кончине“ пак прихвати дермо се ми из земљаних ташира и нациј дермо из цинених пехара. Није благо ни сребро, ни злато, већ је благо, што је срцу драго.

Свештеник. (За се). Ах, војвоткињине вечере!

Вероника. Је ли истина, господиш-Јоване, да се ви још можете обогатити?

Јован. Ја?

Вероника. Па благом, скривеним драгим камењем.

Јован. (Слежући раменима). Лудорија!

Свештеник. Али ја сам некад виђао то камење на вашој матери, вредило је сто хиљада талира!

Јован. Онда је узето, то је зацело. Но у породици нашој саставила се читава гатка о том драгом камењу, јер оно беше одвећ драгоцено и његов разглашени сјај заврташе некад мозак многој госпои на двору Валовића. Говори се, и да је сваки отац казивао најстаријем сину врло велику тајну, што се тиче алемова, но мени мој није ништа рекао. Накратко, они су, веле, овде сакривени. Ја том не верујем, али верујем, да има на свету лупежа, верујем, као год што има птичара, што пустоше гнезда, да тако има и крадљиваца, који краду драго камење.

Свештеник. Но ако се једном уђе благо у траг?

Јован. Онда ћу да обновим свој двор, и ова дворана, кроз коју данас шири ветар са свију страна, опет ће се позапушавати и загрејати као некад, и као што је отпре, тако би опет весело пуцкала и

јасно светлила ватра у милом чађаку, поред ког сам у дугим зимним ноћима седео као осуђен и пред праотачком сликом сневао о раној младости својој.

Вероника. Руку на срце, па исповедите: боли ли вас, што сада тако злонастите?

Јован. Не, јер не марим ни за што, а то је једини пут и начин, да човек мисли, срећан је. . . Кад сам некад љубио, онда је, да како, било друкчије.

Вероника. (За се). Ах! Откад је није споменуо!

Јован. (Мало горко). Јерина Објерова, поносита глава . . . како ли она?

Свештеник. Па, видим је каткад, где јаше колачки по шуми. На коњу изгледа као скићанска Амазонка.

Јован (устајући). Да, онет ми пада на памет. . . Хвали се, да ми је задала туге и жалости. Та читаво побеснех, живот ми досади, кад ми родитељи јој не дадоше њену руку, мени, племићу и коленовићу. Онда се осамим као совуљага, па у самотињи сахраним свој јад. Јерина, о, да немилостиве кћери евшине! Ма да се овај кров руши, онет ме пустила, да сневам слатки сан, као да ће мирисави љиљан ипак једном процветати. Хранила ме небесном надом, да ће у развалинама још бити среће. И колико сам пута плакао, кад је с пролећа вила тица гњездо по зидинама старим. Морао сам се свега проћи, ма да беше удар љут; но кад ви дођосте и поведосте реч, прође ме туга, прође и време.

Вероника. (За се). О, кад би било истина!

Јован. А сада доста о том! (Вероници, која диже сто.) Радо бих вам помогао.

Вероника. Хвала!

Свештеник (за се, док Јован помаже Вероници, да распреди сто). Благои боже, какво ли је то настало време, где један Ларош Моргански не може да се ожени којом хоће и која му се допада! Међер ликује деведесет трећа година! Лепе навике изумиру, а с њима и све друго. Оде стара

Француска! Ко још данас држи дувањару као што треба, ко узима дуван међу прсте по старом обичају и ко баца онако лепим покретом ручним трише од дувана? Не, тога данас више нема, а то не слуги на добро, то је знак, да смо сасвим опали. (Напољу се чује, како кола лупају, па застану на калдрми у дворишту).

Неко (с поља). Господин-Јоване, господин-Јоване! Где сте, у добри час!

Јован (тапшући свештеника по раменима). Копачу блага, сад смо се расанили! Мартин, слуга ми, враћа се баш с вашара, па док ви ту чекате, да се помоли нестануло благо, иде му господар празних руку, да чује, је ли зоб добро продата.

Неко. Господине Јоване! . . .

Јован. Ево ме тако! (Оде на стражња врата.)

ТРЕЋА ПОЈАВА.

Свештеник. Сад опет на посао! Моја жалосна игра испашће ми за руком; план већ готов. То стоји, да ми Мелпомена иде баш својски на руку. . . У другом чину

дакле љубавни приказ. Свако ће морати признати, да љубавници казују баш лепим стиховима шта осећају и где их тишти. У трећем чину сан. То ће ми бити ремек. У четвртном тек прича. Што ја знам причати, ах, то свако хвали, когод има укуса! Овде, онде уметнућу по коју малу појаву, но искитити је лепим стиховима.

Вероника. (У заносу, прикучивши се пону). Чико!

Свештеник. (Нестриљиво за се). Но, шта је? Никако још не могу на миру да радим! Шта ће опет та девојка?

Вероника. Је л'те, отац ми је био властелин?

Свештеник. Да богме, да! Мислим, казао сам ти већ толико пута. Брат није био јуначко колено, умр'о, служећи краља, ма да није имао ништа, до голога мача. . . Ето, сад ми се опет разбила машта! . . . И баш си ме сад морала бунити, кад сам, чини ми се, нашао прави крај.

(Наставиће се.)

Л И С Т И Ћ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

* (*Народно позориште у Београду*.) „Српске новине“ пишу: „После дужег прекида почеће представе у народном позоришту о Божићу. Приказиваће се: први дан: „Сађурица и шубара“, други дан: „Дон Цезар од Базана“, трећи дан: „Чича Мартин, хамалин.“ Насловне улоге приказују у првом г. Ђура Рајковић, у другом г. Милош Цветић, у трећем г. Тоша Јовановић.

Ми се радујемо, да опет крене живот у нашој Талији; а од публике надамо се што већем учешћу, да би се поернуло повчано стање позоришно опет опоравило. Неколико месеца доброга полазења изравнало би све диференције у позоришноме буџету. Нама са свију страна признају напретке културне, па с тога све просветне установе, у које долази и позориште, не треба да клону једино са наше недовољне нажње. Оно, што се од публике тражи за опстанак позоришта, тако је незнатно, да о томе не смемо опширније ни да говоримо. Свакој народној установи, сваком општем народном предузећу, учинимо и мање од онога колико можемо, па је и то довољно. Само немојмо са свим предвидети оно, што је

од народа постало, с народом живи и с народом напредује. Дакле до скорог и што чешћег виђења у нашем народном позоришту.“

ЧИТУЉА.

* (*Савета Димитријевићна*.) 16. јула о. г. преминула је у Новом Саду после дуже болести Савета Димитријевићка рођ. Рашића, глумица српске народне позоришне дружине. Покојница је имала лепога дара за глумовање. Нарочито је добро приказивала женске типове из нашег народног живота. Била је и певачица, па је излазила на позорницу и у већим, тежим улогама, које су захтевале поред добре глумачке игре и вешто певање. Улоге своје знала је увек као оче-наш. Њена прерана смрт свакако је осетљив губитак за нашу позоришну дружину. Спровоод је био веома леп. У цркви се опростио с покојницом у име чланова српске народне позоришне дружине дирљивим говором глумац А. Десимировић. У име позоришне дружине положен је на сандук покојничин венац с тракама. Нека је млађахној покојници дуг спомен међу нама!

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

1. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 26. ДЕЦЕМБРА 1885.

ПРВИ ПУТ:

НАШИ СЕЉАНИ.

ПОЗОРИШНА ИГРА ИЗ НАРОДНОГ ЖИВОТА, С ПЕВАЊЕМ, У 3 ЧИНА, НАПИСАО МИТА ПОПОВИЋ,
МУЗИКА ОД Ј. ПАЧУА.

ОСОБЕ:

Натарош	Миљковић.
Стеван, писар	В. Димитријевић.
Јоца, газда	Милојевић.
Вата, његова жена	Добриновићка.
Рада, њихов син	Марковић.
Анта, газда	Васиљевић.
Ката, његова жена	Ружићка.
Смиљана } њихова деца	Л. Хаџићева.
Јованка }	М. Максимовићева.
Марко, антин кум	Кестерчанек.
Давид, крчмар	Банић.
Марина, ципеларска кћи	Миљковићка.
Јула, старија девојка	Милојевићка.
Илија, пастир	Десмировић.
Пера, звонар и сеоски писмоноша	Добриновић.
Судски изасланик	Кестерчанек.
Добошар	Петровић.
Први } шваба	Ружић.
Други }	Ђурђевић.

Збива се у већем селу у Бачкој. Време: садашњост.

У петак 27. децембра: „ИЗБИРАЧИЦА“. Шаљива игра у 3 чина, с певањем, од К. Трифковића. — За тим: „КРАЉЕВИЋ МАРКО И АРАШИН“. Јуначка позоришна игра у 3 чина, с певањем, написао А. Николић, музика од И. Шлезингера.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

Ко од наших поштованих претплатника жели своја места и за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у писарници позор. најдуже до 11 сахата пре подне.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9¹/₂ САХАТА.